

H₂O

OP PAD MET...

DICK GROENENDIJK

Dick Groenendijk (47) promoveerde na zijn studie biologie in Utrecht als ecotoxicoloog aan de Universiteit van Amsterdam. Werkte 13 jaar bij De Vlinderstichting en maakte de switch naar natuurbescherming. Sinds (bijna) twee jaar is hij als ecooloog in dienst bij de PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland (kortweg PWN).

Tekst Barbara Schilperoort | Fotografie Joris Schaap

‘RUIMTE VOOR DE DUINEN OM WEER ‘DUIN’ TE ZIJN’

VAN ZANDVOORT TOT SCHOORL

PWN produceert drinkwater voor ongeveer 725.000 aansluitingen in de provincie Noord-Holland en beheert het waterleidingnet. PWN is ook verantwoordelijk voor het natuurbeheer van de ruim 7.000 hectare uitgestrekte duingebieden in Noord-Holland. Groenendijk: “Mijn werkgebied loopt van Zandvoort tot Schoorl en omvat onder andere het Noord-Hollands Duinreservaat en delen van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Doel van ons natuurbeheer is duurzaam behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurwaarden. Natuurlijke processen krijgen zoveel mogelijk de ruimte. Waar nodig en mogelijk nemen we maatregelen om die processen weer op gang te brengen. Onder andere door middel van verstuiwing, vernatting (het herstellen van vochtige valleien), begrazing. Omdat dit soort duingebied in Europa nog maar weinig voorkomt, is het opgenomen in Natura 2000, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De Noord-Hollandse duinen zijn onmisbaar in de drinkwatervoorziening. Ook om die reden zijn gezonde duinen van levensbelang.”

Dick Groenendijk bij een ‘kerf’ in de zeereep tussen Wijk aan Zee en Castricum aan Zee. Deze opening in de waterkering is spontaan ontstaan en zorgt voor natuurlijke dynamiek in het gebied. Omdat de duinen hier breed genoeg zijn, is er geen gevaar voor het achterland

PWN zet grazers in om te voorkomen dat het duingebied te dicht begroeid raakt

GRAZERS

“Van nature, dat wil zeggen vanuit ecologisch standpunt bezien, zijn duinen dynamisch en schraal. Omdat de duinen ook fungeren als onze kustverdediging, is in het verleden altijd veel moeite gedaan om ze vast te houden. Maar door de luchtvervuiling zijn veel meststoffen (vooral stikstof) neergeslagen. En door ziektes is de konijnenstand gedecimeerd. Het gevolg van beide ontwikkelingen is dat de duinen te dicht begroeid zijn geraakt. Dan kun je gaan maaien. Maar veel natuurlijker is het om grazers in te zetten. Zij houden gebieden open, waardoor de nodige verschraling weer kan ontstaan. Ik adviseer boswachters bij het opstellen en evalueren van hun begrazingsplannen. Zo’n kudde groeit. Ook dat moet je meewegen in de effecten van de begrazing van een gebied.”

Op dit punt laat PWN voorgezuiverd IJsselmeerwater het duingebied bij Castricum instromen. Het inlaadpunt staat bekend als ‘de kwal’

BLAUW EN GROEN

“Bij PWN werken ruim 600 mensen. 550 van hen (de sector ‘blauw’) zijn met drinkwater bezig, de rest (de sector ‘groen’) met natuur en recreatie. Als ecooloog ben ik lid van het adviesteam dat helpt bij praktische en beleidsvragen. Dit prachtige natuurgebied bij Castricum is ook één van onze infiltratiegebieden. Regelmatig vinden werkzaamheden plaats bijvoorbeeld wegnetten en winputten. Dat moet natuurlijk zo verantwoord mogelijk gebeuren. Dan komt vanuit het ‘blauwe’ deel van PWN de vraag aan ‘groen’ hoe dat het beste kan. Dat wil zeggen mét behoud van de hoge natuurwaarden. Als groene jongens zijn wij dus niet alleen voor het ecologisch beheer verantwoordelijk, maar ook voor de ecologische vragen van blauw. Groen en blauw werken samen bij het maken van drinkwater. Dat is onze ambitie.”

Groen en blauw werken samen bij het maken van drinkwater

WANDELLENDE DUINEN

“Bij Heemskerk zijn spontane kerven in de zeereep ontstaan. Heftige stormen, zoals die van eind oktober, leggen daarvoor de basis. Dat mag van het hoogheemraadschap. Het achterland loopt namelijk geen gevaar omdat de duinen hier zo breed zijn. De wind heeft in dit gebied vrij spel. Zo kunnen de duinen gaan ‘wandelen’ en krijgt het duinlandschap de vereiste dynamiek. Er ontstaan open plekken met stuifzand. Waar het zand tot aan het grondwater wegstuift, ontstaan de gewenste nattere plekken. Meer landinwaarts – waar de invloed van wind, zee en zout minder is, ontstaan juist meer begroeide stukken. Die variatie in het landschap (droog, nat, kaal, ruig) creëert een ideale omgeving voor een grote biodiversiteit in flora en fauna. Ten zuiden van het Noordzeekanaal hebben we sleuven gegraven waardoor ook daar de duinen kunnen gaan wandelen en de ruimte krijgen om weer ‘duin’ te zijn.”